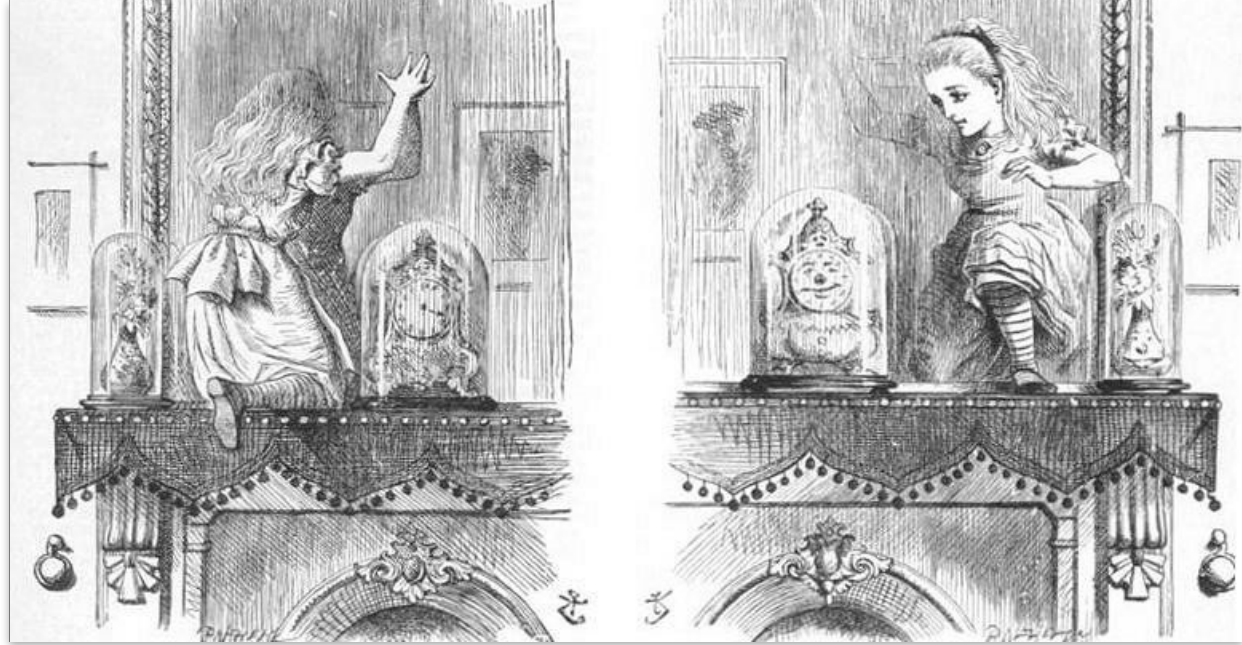

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

A través de l'espill

El contingut patrimonial creat per la GenAI

Xavier Rubio-Campillo (DIDPATRI-UB)

Quin passat ens explica la GenAI?

- ◆ L'aproximació al coneixement de les IA generatives és més similar a un lloro tirant un dau que no pas a un humà
- ◆ Les anomenades al·lucinacions són un exemple d'aquest procés

Tell me a Greek philosopher whose name starts with the letter M.

A Greek philosopher whose name starts with the letter M is "Parmenides." Parmenides was a pre-Socratic philosopher from ancient Greece, known for his work on metaphysics and the nature of reality.

explica'm la batalla de Talamanca

La **Batalla de Talamanca**, que va tenir lloc el **24 de juliol de 1710**, va ser un enfrontament significatiu durant la **Guerra de Successió Espanyola** (1701-1714). Aquesta guerra va ser una de les més importants del segle XVIII, i va implicar diverses potències europees lluitant pel control del tron espanyol després de la mort de Carles II, que havia mort sense hereus.

Context de la Guerra de Successió Espanyola

- **Orígens del conflicte:** La guerra va començar a causa de les preocupacions sobre la unificació de les corones de França i Espanya sota la dinastia dels Borbons. Carles II havia nomenat a **Felip d'Anjou**, nét del rei **Lluís XIV de França**, com el seu successor, la qual cosa va alarmar potències com Anglaterra, la República Holandesa i Àustria.
- **Belligerents:** La guerra enfrontava els **Borbon** (principalment França i Espanya) contra una coalició de potències **Habsburg** (incloent Anglaterra, la República Holandesa, Àustria, entre d'altres).

La Batalla de Talamanca

1. **Ubicació:** La batalla es va lliurar prop de la localitat de **Talamanca**, situada a **Catalunya**, Espanya. Aquesta àrea era estratègicament important durant el conflicte.
2. **Forces involucrades:**
 - Les forces borbòniques estaven compostes principalment per tropes franceses i espanyoles lleials, dirigides pel **general Claude de Villars**.
 - Les forces de la coalició, principalment dels Habsburg, eren comandades pel **duque de Berwick**, un general de naixement britànic al servei dels francesos.

Més enllà de les al·lucinacions

- ◆ Els models de GenAI s'entrenen amb grans datasets recollits sense cap criteri de veracitat ni neutralitat
- ◆ Encara que les respostes siguin «correctes» contindran biaixos, i varien en funció de múltiples factors
- ◆ Ni els datasets d'entrenament ni els algoritmes es publiquen en obert

llista els noms dels 5 monuments més importants de Catalunya

1. Sagrada Família
2. Monestir de Montserrat
3. La Pedrera (Casa Milà)
4. Monestir de Sant Pere de Rodas
5. Catedral de Barcelona

name the top 5 monuments in Catalonia

Here are the top 5 monuments in Catalonia:

1. **Sagrada Família** (Barcelona)
2. **Park Güell** (Barcelona)
3. **Montserrat Monastery** (Montserrat)
4. **Girona Cathedral** (Girona)
5. **Casa Batlló** (Barcelona)

Més enllà de les al·lucinacions

- ◆ Els models de GenAI s'entrenen amb grans datasets recollits sense cap criteri d'...

Quins usos actuals de la GenAI estan vinculats al món del patrimoni?

- ◆ Encara que s'usen en funció de...

Quin passat construeix una GenAI?

- ◆ Ni els dades...

Com impacta aquest model a la percepció del nostre patrimoni cultural?

os, i varien

en obert

Objectius i equip de recerca

- ◆ Explorar quins usos actuals dels LLM estan relacionats amb el patrimoni
- ◆ Analitzar els biaixos en les narratives generades pels LLM sobre el passat
- ◆ Identificar divergències en les respostes a preguntes en diferents llengües

Haley Anne Schwartz
DIDPATRI-UB

Tania González-Cantera
Universitat de Girona

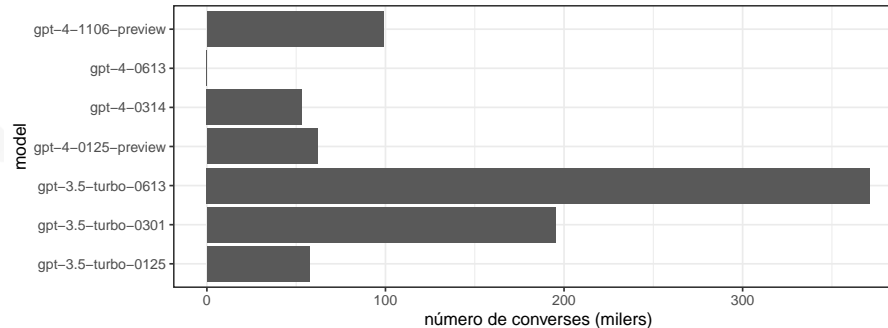

Chiara Bonacchi
Heritage Minds Lab
University of Edinburgh

Estratègia 1: Anàlisi de datasets en obert

- ◆ WildChat és un dels majors datasets de converses de ChatGPT publicats en obert
- ◆ ~500k en anglès
- ◆ 20k en castellà
- ◆ 345 en català

The screenshot shows the WildChat dataset interface. At the top, there are controls for 'Min Turns', 'Dataset', 'Model', and 'Contains Personal Info'. Below these, 'Filters Applied' shows 'Contains: museu' and 'Language: Català'. Three conversation examples are displayed, each with a blue chat bubble and a response. The first example is about a museum in Barcelona, the second is a poem about Vallldoreix, and the third is about castles in Terrassa. A 'Total Results: 2' indicator is visible at the bottom right of the interface.

Resultats preliminars

- ◆ Filtre per presència de paraules
- ◆ Anglès → 16k
- ◆ Castellà → 254
- ◆ Català → 11

Museu

Patrimoni

Monument

Jaciment

Arqueo*

Write an essay about who the sea peoples were using multiple sources and citing them using chicago style

Title: Unraveling the Enigma: The Sea Peoples and their role in the Late Bronze Age

Introduction

In the annals of ancient history, few enigmas have puzzled historians and archaeologists as much as the appearance of a mysterious confederation of seafaring raiders, known collectively as the "Sea Peoples". Emerging seemingly out of nowhere during the terminal years of the Late Bronze Age (circa 1200-900 BCE), these maritime marauders are credited with precipitating the collapse of a number of powerful kingdoms and city-states of the eastern Mediterranean (Cline 2014, 197). The exact origin and identity of the Sea Peoples remain the subject of intense debate among scholars, but recent archaeological and linguistic evidence illuminates aspects of their culture, motivations, and impact on the civilizations they encountered (Woudhuizen 2006, 9). This essay delves into the enigma surrounding the Sea Peoples while examining their role in the Late Bronze Age.

Lectura propera

Tinc un fill amb asperger de 28 anys i una filla de 26 molt intel·ligent i m'agradaria passar amb ells una tarda a Barcelona. Què em recomanes que fem plegats?

Com a model AI basat en l'estructura GPT-3, no tinc coneixement de la teva situació personal, i no puc recomanar res que sigui perfecte per a tu i la teva família. Així i tot, a continuació, et dono algunes suggerions generals que podrien ser útils per a una tarda a Barcelona amb els teus fills:

1. Visita el Parc Güell: Aquesta zona verda amb belles vistes de la ciutat és una atracció turística popular i és accessible en transports públics. El parc té un disseny únic i espectacular, i hi ha camins per caminar i descansar.
2. Passeu pel Passeig de Gràcia: Aquest carrer famós és una de les zones més elegants de Barcelona, amb grans edificis modernistes, botigues de luxe i restaurants de cuina internacional. Podeu caminar pel passeig, visitar alguna botiga o restaurant, i gaudir de la vista de les cases il·luminades a la nit.
3. Visita la Sagrada Família: La Sagrada Família és una de les atraccions turístiques més famoses de Barcelona. Aquest temple catòlic, dissenyat per Antoni Gaudí, és una obra mestra de l'arquitectura modernista i una visita obligada per a qualsevol persona que visiti la ciutat.
4. Fa una passejada pel Born: El Born és un barri vell de Barcelona que ha estat renovat i transformat en un districte cultural i gastronòmic. Hi ha molts bars, restaurants i botigues de moda que puguin ser d'interès per a tothom.

En general, la idea principal és fer alguna cosa que tothom agradi i que sigui accessible per a tothom. Si sabeu que els vostres fills tenen asperger, pot ser una bona idea de planificar activitats que no siguin massa complexes i que no exigisin molta energia física. Així, puguin gaudir de la companyia dels seus pares

puedes crear un personaje que asuma un rol de guía de museo?

¡Por supuesto! Aquí te presento un ejemplo de un personaje que podría asumir el rol de guía de museo:

Nombre: Ana

Edad: 35 años

Profesión: Guía de museo en el Museo de Bellas Artes

Personalidad: Ana es una persona muy pasional y apasionada por el arte. Aunque es muy educada y respetuosa con los visitantes, no tiene problemas en expresar sus opiniones y consejos sobre las obras de arte expuestas. Es muy atenta y siempre está dispuesta a responder cualquier pregunta que los visitantes puedan tener.

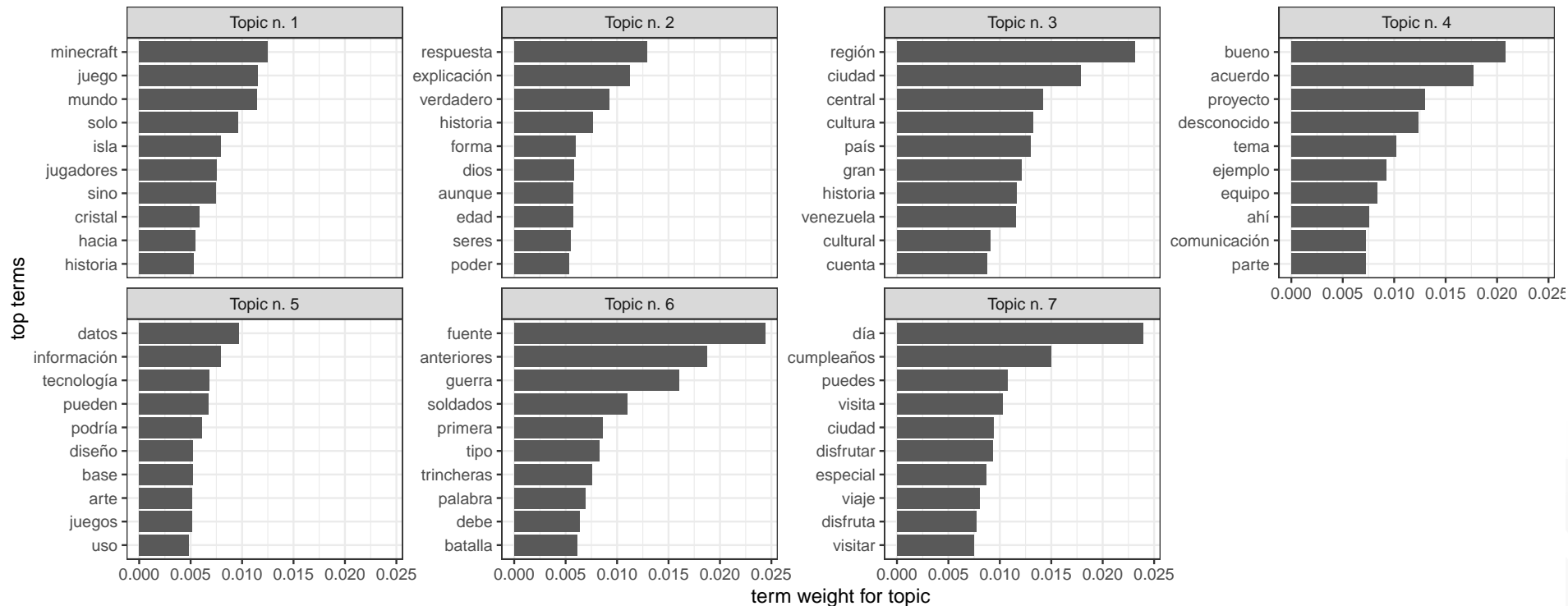
Después de estudiar Historia del Arte en la Universidad, Ana decidió seguir su pasión y trabajar como guía de museo. Se unió al equipo del Museo de Bellas Artes, donde ha estado trabajando durante los últimos 5 años. Ana está enamorada del arte del siglo XIX y su favorito es la obra de Vincent van Gogh.

Ana está muy comprometida con su trabajo y se esfuerza por hacer que las visitas de los visitantes al museo sean lo más entretenido y educativo posible. A menudo organiza talleres y actividades para niños y adultos, y siempre busca formas de mejorar la experiencia del visitante.

En su tiempo libre, Ana disfruta de leer libros de arte, ir al cine y hacer paseos por la ciudad. También visita otros museos y galerías de arte para mantenerse actualizada en las últimas tendencias del arte contemporáneo.

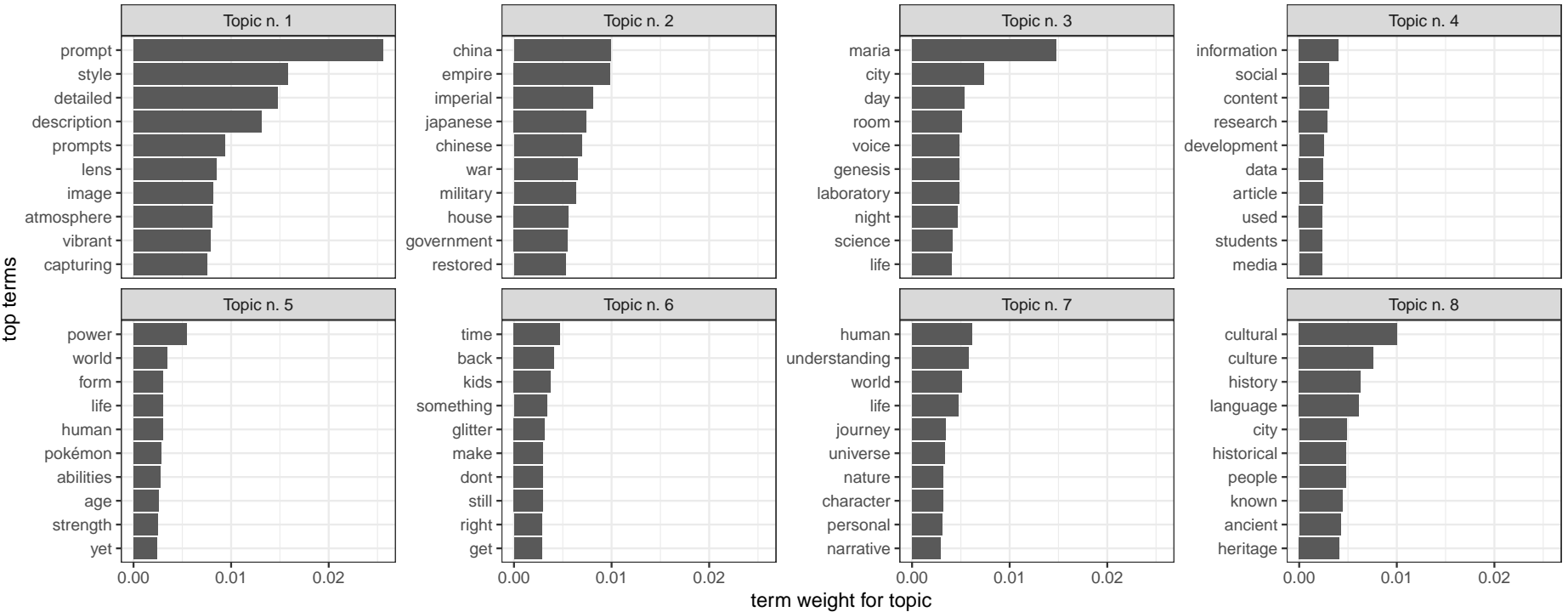
Lectura distant - Topic Modelling (Castellà)

Top Terms per Topic

Lectura distant - Topic Modelling (Anglès)

Top Terms per Topic

Resultats preliminars

- ◆ Mostra molt escassa per llengües «minoritàries»
- ◆ Alt percentatge de falsos positius
- ◆ Temes principals:
 - ◆ Suport a assajos acadèmics
 - ◆ Planificació de viatges
 - ◆ Idees per a productes de ficció
 - ◆ Escenaris per a partides de rol

Estratègia 2: Generar el nostre dataset

- ◆ Prompt Engineering: Mètodes qualitatis aplicats a les converses amb chatgpt
- ◆ Entendre a fons:
 - ◆ Les decisions implícites a la resposta
 - ◆ El contingut que deixa fora
 - ◆ Els motius darrera els biaixos (dades, algoritmes, intervencions humanes)
- ◆ 2 casos:
 - ◆ Haley: Quina jerarquia del coneixement patrimonial genera ChatGPT?
 - ◆ Tania: Quines narratives explica GenAI en patrimoni del conflicte?

Jerarquies del coneixement patrimonial

- ◆ Quin impacte té la popularitat d'un jaciment arqueològic en el que t'explica sobre ell el ChatGPT?
- ◆ Metodologia
 - ◆ Definició d'un marc de perfils d'usuaris
 - ◆ Variables sociodemogràfiques
 - ◆ Idioma i Regió de l'usuari vs jaciment
 - ◆ Expertesa en patrimoni vs tecnologia digital
 - ◆ Identificació de temes d'interès
 - ◆ Anàlisi Crític del Discurs de la interacció amb ChatGPT

TIER 1	TIER 2	TIER 3
Goal	Locality	Interest
Seeking vs Non-Seeking	Local vs Non-Local	Visitor vs Non vs Past
Is the prompter aware of what they want and how they want to prompt ChatGPT to learn about archaeological heritage landscape?	Is the prompter a Local or Non-Local in relation to the region containing the archaeological heritage landscape in question?	Is the prompter a current or Past Visitor? Or are they a Non-Visitor of the archaeological heritage landscape in question?
TIER 4		
Demographics		
Age	Gender	Education
Is there a link between age and usage of ChatGPT by public users in the context of archaeological heritage?	Does the gender identity of an individual impact the line of questioning directed at ChatGPT?	Does a prompter with a Heritage background prompt differently than a prompter with Computer training?

Jerarquies del coneixement patrimonial

What is a prehistoric monument?

A **prehistoric monument** is a structure or site that was built by ancient human civilizations before the advent of written records. These monuments date back to the **prehistoric period**, which is generally considered to have ended around **3,000 BCE** in many regions, though this varies based on when writing systems were developed in different parts of the world.

Prehistoric monuments include a wide variety of structures, but they generally fall into a few broad categories:

1. **Megalithic Monuments:** These are made of large stones and are often associated with ceremonial or religious purposes. Examples include:
 - **Stone Circles:** Like **Stonehenge** in England, which was likely used for astronomical and ritual purposes.

Are you able to provide a list of prehistoric sites with no scheduled monuments classification in Scotland

Finding specific prehistoric sites in Scotland that do not have a scheduled monument classification can be somewhat challenging, as many significant prehistoric sites are typically recognized and protected due to their archaeological importance. However, here are a few examples of prehistoric sites and general areas that may not have scheduled monument status:

1. **Brockloch Stone Circle (Ayrshire)**
 - While this stone circle is known locally, it does not have scheduled monument status. It consists of several upright stones, and its exact historical significance is less documented than some more prominent sites.
2. **Cairnryan Stone Circles (Dumfries and Galloway)**
 - These stone circles are often referenced in local archaeology but do not have the same recognition or protection as other prehistoric sites like the Ring of Brodgar.
3. **Dunadd Fort (Argyll)**
 - While Dunadd has significant archaeological value and is known for its early historic context, it may not be classified as a scheduled monument despite its prehistoric roots and association with early kings of Scotland.

You added in Kilmartin Glen and removed East Aquhorthies Stone Circle. Why did you add one and remove one?

I apologize for the inconsistency in the list. The inclusion of **Kilmartin Glen** and the exclusion of **East Aquhorthies Stone Circle** was not intentional but rather a reflection of the need to provide a broad view of popular sites. Here's a more balanced approach to the list, ensuring that both **Kilmartin Glen** and **East Aquhorthies Stone Circle** are included based on their significance and popularity among tourists:

Patrimoni del conflicte i en conflicte

- ◆ Què explica ChatGPT sobre patrimoni amb narratives polítiques confrontades?
- ◆ Metodologia
 - ◆ Prompts en diferents llengües
 - ◆ Anàlisi Crític del Discurs

GROUP 1			
Spanish-speaking countries			
Site 1. Valley of the Fallen			
Question	Textual analysis (Description)	Discourse practice (Interpretation)	Sociocultural practice (Explanation)
General 1 - G1			
General 2 - G2			
General 3- G3			
...			

Patrimoni del conflicte i en conflicte

Cuéntame sobre los trabajos arqueológicos que se han llevado a cabo en el Valle de los Caídos

Los trabajos arqueológicos en el Valle de los Caídos han sido un aspecto importante de la investigación y conservación del sitio, especialmente en el contexto de la memoria histórica y el legado del franquismo. Aquí hay un resumen de los aspectos más destacados de estos trabajos:

1. Investigación inicial y excavaciones

- Las primeras excavaciones se llevaron a cabo en la década de 1950, cuando se inició la construcción del complejo. Los trabajos estaban destinados a preparar el terreno para la Basílica y la monumental cruz, así como para enterrar a los combatientes de la Guerra Civil.
- **Arqueólogos y arquitectos:** Se involucraron en la planificación y ejecución de las obras, utilizando técnicas de excavación para crear la cripta y otras estructuras del monumento.

2. Identificación de restos humanos

- Tras la exhumación de Franco en 2019 y la posterior de José Antonio Primo de Rivera en 2023, surgió la necesidad de realizar trabajos arqueológicos para identificar y catalogar los restos de otros combatientes que yacen en el valle.

Quién es don Fernando de la Iglesia? Cuéntame más sobre él

Don Fernando de la Iglesia es un monje benedictino conocido por su papel como prior de la comunidad monástica en el Valle de los Caídos. A continuación, se detallan algunos aspectos destacados de su vida y su trayectoria:

1. Formación y vida monástica

- **Origen y formación:** Nacido en 1936, Don Fernando se formó en la tradición benedictina, siendo miembro de la Orden de San Benito. Se unió a la comunidad monástica en el Valle de los Caídos, donde ha vivido y trabajado durante la mayor parte de su vida.
- **Rol en la comunidad:** Como prior, ha tenido un papel importante en la gestión de la Abadía del Valle de los Caídos, supervisando las actividades monásticas y el cuidado del lugar.

2. Actividades políticas

- **Candidatura en la Falange:** Don Fernando de la Iglesia ha sido candidato en varias ocasiones por el **Partido Falange Española**, un partido político de ideología falangista que apoyó el

Resultats preliminars

- ◆ Les respostes de la GenAI vinculades al patrimoni són poc coherents i tendeixen a amplificar els elements més populars
- ◆ Es detecten certs processos estranys (p.e. ús de la paraula 'nacionalista' enlloc de 'nacional' o 'franquista')
- ◆ És difícil avaluar la utilitat d'aquestes eines quan cal tenir un coneixement avançar per identificar els problemes

Moltes Gràcies!

‘The question is,’ said Alice, ‘whether you can make words mean so many different things.’

‘The question is,’ said Humpty Dumpty, ‘which is to be master — that’s all.’

Lewis Carroll
Through the looking glass